

URBACT NOVICE

MAJ 2015

Inovativno učenje – Urbactov festival mest

Urbactov festival mest, ki se je odvijal med 6. in 8. majem v Rigi, si je prizadeval navdihniti urbane prihodnosti z inovativno izmenjavo in učenjem. Eden od ključnih ciljev programa URBACT je podpirati mesta in njihove zmogljivosti pri razvoju in implementaciji celostnih urbanih strategij in ukrepov. Dogodki, kot je Urbactov festival mest, je del širše strategije programa, ki jo sestavljajo še omrežja mest, kapitalizacija urbanega znanja in drugi dogodki (poletne univerze, seminarji za lokalne podporne skupine in izobraževanja za lokalne politike, ki so potekali po vsej Evropi).

URBACT ima ogromno izkušenj z oblikovanjem in izvajanjem inovativnih učnih doživetij. Študija Ekosa, ki je bila objavljena leta 2014, pravi: »Urbactov pristop k uporabi najsodobnejših natančno dodelanih in komplementarnih konceptov učenja je brez primere. Ta pristop vključuje elemente konceptov kolektivnega učenja (*collective learning*) in delovnih skupnosti (*communities of practice*), usklajen pa je tudi s pristopom akcijskega učenja (*action learning*).« Z novim dogodkom – festivalom mest – smo želeli mesta iz vse Evrope pripeljati skupaj in jim ponuditi novo vrsto platforme za učenje in iskanje navdiha za urbane prihodnosti.

Prijave smo zaprli mesec pred dogodkom in glede na vibracije na samem dogodku in formalne odzive smo lahko prepričani, da je 470 ljudi, ki so se udeležili dogodka, uživalo. 91 % (od tistih, ki so izpolnili evalvacijski vprašalnik) jih je celo potrdilo, da se je njihovo splošno znanje po festivalu izboljšalo.

Kaj pa vemo o tem, kako se mesta učijo? Kako Urbactov pristop prilagoditi festivalu ? Kaj je vplivalo na uspeh festivala? Tukaj je retrospektivni razmislek o tem, kako zastaviti tak festival.

Uravnotežen program z raznolikimi tematskimi prispevki

Teme posameznih aktivnosti so bile skrbno izbrane tako, da so zajele različne urbane izzive in predstavile Urbactovo znanje. Okoljska, gospodarska in družbena vprašanja so ilustrirali primeri iz vseh koncev Evropske unije. Predstavljeni so bili aktualni načini razmišljanja in delovanja neposredno iz mest, ki so pokrivali teme [socialnih inovacij](#), [kompaktnih mest](#), [trajnostne preнове](#), mobilnosti in mnogih drugih. Vsak udeleženec je lahko sam izbral, kaj ga zanima in pri kateri aktivnosti si želi sodelovati, in tako je vsak sam oblikoval svoje individualno festivalsko doživetje.

Urbactovo znanje

[Strokovnjaki](#), vodje sprehodov (*walkshops*), moderatorji delavnic, govorniki na jutranjih navdihujočih predavanjih (*Get Inspired*) in gostitelji spoznavnih delavnic *Meet te Cities* so bili vsi izbrani iz bazena znanja, ki je nastal v okviru programa URBACT II, in iz partnerskih mest. Hišna znanja torej. To so ljudje, ki se zavedajo nujnosti celostnega in participativnega pristopa, ki poznajo Urbactovo metodo, ki so pripravljeni deliti svoja spoznanja in eksperimente, tako poraze kot uspehe in to na domiselni način, ki spodbudi razmišljanje. Vse aktivnosti so vključevale praktične in konkretne predloge za orodja in rešitve, ki jih mesta lahko uporabijo. Pogosto lahko prenos tudi čisto malih idej za različne urbane pristope spodbudi manj vidne, a pomembne izboljšave praks »doma«. Vemo, da lahko te male ideje, ki jih dobimo neposredno od drugih mest, zelo močno vplivajo na spremembe uveljavljenih praks.

Visoka stopnja interaktivnosti

Omogočiti interaktivnost na tako velikem dogodku je bil precejšen logistični izziv. Delo v majhnih skupinah je potekalo kar štirikrat v okviru različnih aktivnosti. Skupine so bile načrtovane tako, da so imele po 5–6 članov, ki so se vsakič zamenjali. Tako se je bilo mogoče prijetno pogovarjati, udeleženci so spoznavali nove ljudi in prišli v stik z udeleženci, ki so sodelovali pri drugih aktivnosti kot oni sami. Izmenjava informacij o različnih temah je bila tako maksimalna, udeleženci spoznali različne teme in perspektive.

Združevanje različnih učnih metod

Iz izkušenj partnerskih omrežij vemo, da je treba uporabljati orodja, s katerimi podpiramo vizualno, slušno in kinetično učenje ter da so praktične izkušnje učinkovite za skupine urbanih strokovnjakov iz različnih držav, od katerih večina ni naravnih govorcev angleščine. Vse aktivnosti so bile podkrepljene z vizualnimi sporočili in predstavitvami. Večina jih je vključevala tudi fizično gibanje. Z menjavo skupin in lokacij za vsako aktivnost se poveča kreativni potencial in udeleženci ne obtičijo na enem mestu ali se začnejo dolgočasiti. Izkusiti te metode iz prve roke je udeležencem gotovo pomagalo razumeti njihovo vrednost.

»Prvič zares razumem, kaj pomeni »interaktivno«. Hvala!« – Predstavnik mesta, Urbactovo omrežje

Individualna in kolektivna refleksija

V program smo vgradili časovne bloke, ki so omogočali strukturirane pogovore in udeležence spodbudili k predelavi znanja in festivalske izkušnje. Ti trenutki kritične refleksije in osmišljanja, ubesedovanja, razmišljanja na glas, utrjevanja in načrtovanja, kako naučeno uporabiti doma, pomagajo tudi, da se udeleženci ne znajdejo v situaciji, ko so pasivni prejemniki teoretičnega znanja, ki ga niso zmožni predelati. Novost festivala je bila delavnica *Idea Factory*, kjer je delo potekalo okoli kartonskih škatel, na katere je bila nalepljena serija nalog. Odgovore in rešitve so udeleženci zapisovali na škatlo, končni rezultati pa so bili predstavljeni na odru.

Nabiranje vtisov

Na začetku festivala so dobili vsi udeleženci nalogo, da zbirajo, se povezujejo in soustvarjajo (*collect, connect and co-create*) na temo urbanih trendov, ki so rdeča nit vseh aktivnosti. Festivalski paket, ki ga je prejel vsak udeleženec, je med drugim vseboval dnevnik in velike samolepilne lističe za beleženje vpogledov, zamisli in praks. Priložnost za deljenje teh vtisov so bile aktivnosti, ki so potekale v malih skupinah in v času, namenjenem neformalnemu mreženju.

Riga kot prizorišče

V nasprotju z večino mednarodnih konferenc je bila za ta festival zavestno razvita strategija povezovanja z Rigo, njenimi prebivalci in urbanimi deležniki. Pozdravil nas je župan Rige [Nils Usakovs](#). Partnerji Urbactovih projektov so vodili serijo sprehodov po mestu, ki so kot urbani safariji povezovali rezultate njihovega dela z izzivi in pristopi v Rigi. Probleme in rešitve so tako udeleženci spoznavali v živo na terenu.

Festivalsko vzdušje

Za organizatorje je bilo ključno ustvarjanje festivalske atmosfere. Osrednja zamisel je bila, da je treba urbano znanje proslaviti, da se lahko oblikovalci politik in strokovnjaki srečajo v pozitivnem vzdušju in dobijo navdih. Festivalsko vzdušje smo ustvarili s pisano celostno podobo, okrasitvijo kongresnega centra, s stoječim odprtjem festivala s konfeti, pop-up kotički in premičnim kartonastim pohištvom. Glasba, baloni, vaje za prebijanje ledu, flashmob, jutranji kratki filmčki, ki so povzemali dogajanje prejšnjega dne, in delovne škatle so prav tako prispevali k festivalski dinamiki. Izzivi na socialnih omrežjih z značkami #SeenInRiga in #URBACTFest pa so sporočila festivala okrepili in razširili. Storify članek dogodka najdete [tukaj](#). Veliko je bilo priložnosti za neformalno druženje na jutranjih srečanjih, na koktejlu in seveda na zaključni zabavi. Festival je, na samo dovolil, temveč celo povabil vse, da se zabavajo, da so aktivni in so kreativni.

»Domov bom gotovo vzel atmosfero – transformativno atmosfero. Hvala Urbactovi ekipi za prispevek k predrugačenju konferenčnega formata in zaupanju javnim akterjem, da spremenijo konvencije in tvegajo!« – Strategic Design Scenarios [Killing the powerpoint and the keynote](#)

Naložba in nagrade

Festival smo načrtovali mesece. Organizacija dogodka, ki vključuje različne teme in različne formate, je seveda bolj zapletena kot pri bolj tradicionalnih konferencah. Ekipa je skrbno pripravila program tako, da je imel pravi tempo in ravnotežje, igrali smo se s spreminjajočo se podobo kongresnega centra, pripravljali glasbeno podlago ter testirali kartonasto pohištvo s poskakovanjem po njem. Rezultati so bili nagrajujoči: toplina in entuziazem, s katerima so udeleženci pozdravili stare prijatelje

in sklenili nova prijateljstva, energija, s katero so se lotevali nalog, izčrpani zapiski v festivalskih dnevnikih, videti ljudi, kako se poslušajo v kotičkih *Meet the Cities*, in neverjetna kreativnost, ki jo je bilo mogoče slišati v množici pogovorov in videti na končnih škatlah aktivnosti *Idea Factory*. Najpomembnejši pokazatelj uspeha festivala je bilo vsekakor zadovoljstvo in sodelovanje udeležencev.

Zapuščina za urbane prihodnosti

Nagrajujoče je videti, kako ta energija in zanos sprožata spremembe na terenu, v mestih, v urbanih prihodnostih. Zapuščina festivala so nove rešitve, spremenjeni načini razmišljanja, spodbujena ustvarjalnost in projektne ideje, sprememba v zavedanju in dojemanju pomembnih urbanih vprašanj in izboljšana zmožnost za uporabo novih idej v trajnostnem in participativnem razvoju. Upamo, da je festival vplival na delovanje mest, da so polna novih idej in bodo bolj učinkovita in bolj inovativna.

Kot je povedal Stephen Duffy z Evropske komisije:

»Želimo si videti nepričakovano, želimo opolnomočiti mesta, videti želimo nove ideje. Zelo pomirjujoče je videti takšno mero ustvarjalnosti s strani mest.«

[Povezava do originalnega članka](#)

»Vedel sem, da ne bomo samo sedeli na konferenci in spali«

... vsi udeleženci so bili del procesa in to ustvarja neverjetno navdušenje.

Kot so povedali udeleženci, Urbactov festival mest – čeprav je imel več kot 470 udeležencev – ni bil običajna konferenca: vsak udeleženec je bil avtor svoje učne poti. Lahko bi rekli, da je toliko različnih izkušenj, kot je bilo udeležencev. Tukaj je nekaj ključnih elementov festivala, ki jih predstavljamo v besedi, sliki in videu.

Gibanje

Bistvo mest je gibanje ljudi in tak je bil tudi festival. Od vsega začetka pa do konca se je udeležence spodbujalo k razgibavanju teles in možganov. Celo poseben zvok je naznanjal, da se je treba začeti premikati. Stali smo, hodili, premikali škatle, hodili od ene aktivnosti k drugi ... Nekaterim udeležencem se je dogodek zdel celo fizično utrujajoč! Ni prav to značilno za festivale? Malo utrujenosti, doživljanje na lastni koži, angažiranost telesa in misli, ki se vtisne v spomin? Vsekakor je bilo tako v Rigi!

Nekaj teh izkušenj lepo prikažejo festivalski videi, kot je '[10 walkshops in 3 minutes](#)' (10 sprehodov v treh minutah), kjer sledite teku zagnane snemalne ekipe, ki poskuša zajeti bistvo vseh sprehodov: urbani safari in interaktivno delo, spoznavanje znanja, nastalega v Urbactovih omrežjih, in ogledi relevantnih lokacij v Rigi.

Spoznajte interaktivne delavnice '[Unpacking Knowledge](#)', med katerimi so udeleženci, ki so sodelovali na različnih aktivnostih, izmenjevali znanje in skupaj definirali najzahtevnejša vprašanja za tiste, ki delujejo na področju urbanega razvoja.

Zabava!

Povezovalka programa Sally Kneeshaw pravi, da se »ljudje boljše učijo, če se zabavajo«, zato je bila zabava zelo pomembna sestavina festivala. V [tem videu](#) lahko vidite, kako so na sprehodu projekta [Creative Spin](#) zelo resno igrali s kockami lego.

Sprehod se je osredotočal na povezovanje kulturnih in kreativnih industrij ter preučeval uspešen primer območja [Spikeri](#) v Rigi. Tisti, ki jim je všeč igra vlog, so se lahko udeležili kuharskega tečaja na temo ustvarjanja zaposlitev v organizaciji omrežja [ESIMEC II](#). Skrajno resnega vprašanja so se lotili na zabaven način! Animacijo njihovega sprehoda oz. kuharskega tečaja si lahko ogledate [tukaj](#).

Presenečenja, izzivi, provokacije

Kreativne ideje in rešitve je mogoče spodbuditi z izzivanjem in provokacijami, in tudi to je bil del igre. Od zvezd in vprašanj, ki so padala z neba na otvoritvi in udeležence

spodbudila k pogovoru, do kratkega [flashmoba](#) na koktejlu, kjer smo bili vsi povabljeni k petju (v latvijščini) in neprijetnih vprašanj, s katerimi so se morali spopasti udeleženci – vse to jih je prisililo, da so stopili iz cone udobja, se izpostavili in poskušati rešiti težave svojih mest. O težavah lahko presodite sami ob pogledu na zid vprašanj!

Trajnostna festivalska darilca

Darilca so gotovo postranska zadeva, vendar so del festivala in ključni element za ustvarjanje vzdušja, da so vsi del skupnosti in edinstvene izkušnje. Vsak udeleženec je prejel festivalski paket, sestavljen iz nahrbtnika, trajne plastenke za vodo (namesto, da bi za pijačo med konferenco porabili tone plastenk za enkratno uporabo), dežnega plašča (v primeru slabega vremena med sprehodi), dnevnika in zapestnice. Pohištvo v konferenčnih prostorih je bilo narejeno iz recikliranega kartona, kar je prispevalo k bolj sproščenemu vzdušju in omogočilo enostavno spreminjanje postavitev. Po vrnitvi z dolgih sprehodov po ulicah Rige pa so nas pozdravili vozički s smutiji iz lokalnih sestavin.

Učenje in iskanje rešitev

Vse to je le ustvarjalni način učenja, ki je dejanski cilj festivala. Udeleženci so se na inovativne načine angažirali pri iskanju rešitev za svoja mesta, poleg tega pa so se tudi veliko novega naučili.

Najbolj formalni del programa so bila predavanja, na katerih so udeleženci dobili podrobnejši vpogled v specifične teme, kot je na primer [ekonomija souporabe](#). [Seminarji](#) in delavnice [Meet the Cities](#), na katerih je bilo mogoče spoznati več kot 30 mest, so potekali v neformalnem, sproščenem vzdušju. Usmerjeni so bili k tistim, ki delajo na mestnih upravah in z mesti, na njih pa je bilo predstavljeno znanje, nastalo v okviru Urbactovih omrežij.

Zgoščena spoznanja Urbactovih projektov, ki so jih pripravile štiri delovne skupine, najlepše prikažejo [ti filmčki](#). »Ne kopirajte od drugih, najдите svoj način, tako da vključite deležnike,« je eno od ključnih sporočil videa o [novih urbanih ekonomijah](#). V njem je predstavljen San Sebastian iz Španije, ki je z vlaganji v deskarski turizem in industrijo spodbudil nastanek novih delovnih mest, tako da je deležnike povezal okoli skupnega cilja. Zanimiva sta tudi primera Linköpinga na Švedskem, kjer so se posvetili zelenim rešitvam in Cluja v Romuniji, kjer so spodbudili razvoj grozda na področju informacijske tehnologije.

Postavljanje vprašanj, iskanj idej in poslušanje

Rešitev se ne da enostavno kopirati, temveč je treba pri tem pozabiti na predsodke, drugače interpretirati zamisli ter se potruditi pri sodelovanju z drugimi in iskanje pravih rešitev za vse.

V pravih pogojih so skupine neverjetno inteligentne veliko pametnejše kot najpametnejši posameznik v njih.

Učni proces festivala je bil veliko več kot samo dostopanje do znanja, gradil je na odnosu do sodelovanja, trdega dela in predanosti igri. Vsi udeleženci so se vživeli v dogajanje, ukvarjali so se z resnimi vprašanji in oblikovali rešitve po meri. Odlična izkušnje, ki jo je mogoče v delovnem vsakdanu uporabiti pri iskanju najboljših rešitev za svoja mesta!

[Povezava do originalnega članka](#)

[Vsi videi](#)

[Vse fotografije](#)